

iskwêwak kâ-kitimahihcik sâkihitowinihk

kiskêyihitamowin masinahikanêkinis

ispîhk 2006, Statistics Canada report¹ kî-wihtwamwak:

- têpakopwâw kâ-akihcikâtêk ita ôma kâ-kanâtahk iskwêwak, asici mîna mitâtahtwâw kâ-akihcikâtêk iskwêwak ita Alberta, kî-wihtwamwak ê-kitimahihcik wîkimâkaniwâwa ispîhk 1999 êkwa isko 2004.
- kékâ-mitâtahtwâw kâ-akihcikâtêk iskêwak êkây cêskwa nîsitanaw-niyânosâp ê-itahto-piponêhk kî-mwêskahcihâwak ahpô pê-wiyasiwâto-kitimahâwak ispîhk 1999 êkwa isko 2004.
- nîsitanaw-nêwosâpwâw kâ-akihcikâtêk nêhiyaw-iskwêwak wihtwamwak ê-kitimahihcik
- nîsitanaw-pêyakosâpwâw kâ-akihcikâtêk kâ-kitimahihcik iskwêwak kî-kitimahâwak kâ-mêkwâ-tahkonâwasocik
- pêyak anima ohci niyânwâw kâ-nipahitohk aya mâna anima ê-nipahimiht owîkimâkaniwâwa

kîkwây anima kitimahiwewin

kitimahiwewin anima nayêstaw kâ-kakwê-kanawêyihatahk kâ-isi-môsihtâhk

- kâ-kitimahiwehk ita kâ-wîkimâkanihitocik ati-ây-ispayin ispîhk mâna pêyak ana kâ-ati-kâh-kihtwâmi-kanawêyimât kotaka. an âna kâ-kitimahiwehk kîkâ-kî-âpacihtâw nanâtohk isi* ta-kakwê-sâkôcimât iskwêwa, êkwa ka-kakwê-sipwêhtêci anima ohci sâkihitowinihk. iskwêw ana kakwê-mêskocipitam ê-isi-môsihtât ta-nakiskahk ê-isi-nitawêyihcikâtêk, ê-itêyihatahk ta-nakipayik kitimahiwewin.
- kâ-kitimahiwehk isi itôtamâwina kapêyi nihi nawasônikêwina. kiyâm kîspin tânisi ê-isi-pê-ohpikihiht ana okitimahiwehk ahpô kâ-pê-isi-môsihtât, poko ka-nakiskamâsot anima ê-isi-pê-ây-itôtahk. moy awiyak ohci-kaskihtâw ta-kitimahât kotaka, êkwa môy awiyak ta-kî-ohci-kitimahiht.
- iskwêwak kiyâm ê-itahto-piponêcik, kâ-isi-pe-ohcîcik êkwa kâ-isi-pê-pimâcihocik, kâ-isi-pê-sôniyâmicik kîkâ-kî-kitimahâwak kâhkiyaw. kitimahiwewin ispayin pêyakwan nâpêw-iskwêw isi êkwa pêyakwan isi nâpêw-nâpêw/nâpêhkânihk-iskwêhkânihk** sâkihitowinihk. êwako ôma kitimahiwewin kîkâ-kî-pakamahwômakan, kîkâ-kî-otihtinimômakan, kîkâ-kî-môsihitômakan, kîkâ-kî-sôniyâkêômakan. êkosi ka-ispayian ka-kitimahikawiyaw nîhtaciwêpahamwâw iskwêw ê-isi-ây-itêyimisot. ka-kakwê-pakamahokawiyaw kîkâ-kî-pê-ahkami-ây-ispayin nayestaw ê-pimi-kostamihk.
- kitimahiwewin êkwa pakamahwêwin ita sâkihitowinihk môy nâyêstaw ispayin pêyakwâw. ispayin mâna itahto-pîsimohk êkwa itahto-askîwina, aya mâna pê-ati-kâh-kihtwâmi-ây-ispayin êkwa sôhki nawac.

kâ-isi-kitimahiwehk

kitimahiwewin kîkâ-kî-pê-ây-ispayin nanâtohk isi. kâ-wâpahtamihk nawac mâna anima pakamahwotowin kitimahiwewin, mâka môy ê-wâpahcikâtêk itowâhk kîkâ-kî-pê-misiwanahcîkêmakana. tâpiskôc kitimahiwewina tâskôc:

mâmitonêyihcikêwin kâ-isi-kitimahiwehk oskêpayinwa môsihtâwiina kâ-wîsakêmakahki mîna kiwîsakihon. okitimahiwehk ana âpacihtâw môsihtâwina ahpô kîkwây maci-âpacihcikan ispîhci ka-pakamahwât ana kâ-kitimahiht – “maci-âpacihcikana” tâskôc kâ-kisiyo-kitôtât, osôniyâmiwâw ahpô otâcahkwa ahpô ê-nipayi-ayîci-kanawêyimât ê-isi-ây-itôtahk mâna.

* okitimahiwehk kîkâ-kî-iskwêwiwak ahpô kîkâ-kî-nâpêwiwak. ôma masinahikanis wihtwamwak iskwêw kâ-kitimahiht, kitâpahta “nâpêwak kâ-kitimahihcik ohci iskwêwak sâkihitowinihk” kiskêyihitamowin wasinahikanis ahpô masinahikanis ita www.familyviolence.alberta.ca.

** nâpêhkânihk, iskwêhkânihk, kâ-mêskôci-ây-isiyiniwik, nîso-acâhkomiwak êkwa itowâhkây-isiyiniwak

pakamahowin isi kâ-isi-kitimahiwêhk itowâhk mistahi pakamahowina ana ohci okitimahiwêw tâskôc yâhkinikêwin, cônkwênikêwin, sakistikwânêpitowin, ahpô kâ-kakwê-âpacihtât maci-âpacihcikanis. êkosi itôtamwak ayisk ê-kakwê-wîsakihât ahpô owaskawîwin ana kâ-kitimahiht. pakamahowin kâ-isi-kitimahiwêhk asici mîna kâ-kipwâpiskêpitât ahpô kâ-isi-tâhkopitât awiyaka, ahpô ê-nakinât awiyak ka-nitawi-wâpimât maskikhîwiyiniwa.

mwêskahcihowin isi kâ-isi-kitimahiwêhk asici mîna ka-nôtinahk ita mitohtôsimehk ahpô mîna nâpênâhk/iskwênâhk, êkwa ê-sâkôci-mwêskahcihât. mwêskahcihowêwina wîsakêmanwa kîspin ana kâ-kitimahiht môy kwayask icikâpawiw, êkây ê-nitawêyihthak, ê-nêpêwihikot ahpô ê-wîsakihht.

nêpêwihiwêwin kâ-isi-kitimahiwêhk aya anihî itwêwina ahpô kâ-isi-itôtamihk ka-kakwê-wîsakihht ohcitaw owîkimâkana ahpô kâ-kakwê-sêkihât. tâskôc: kîkwây kâ-nitawi-pikonahk, ê-wihtahk ê-wî-misi-nôcihât, kâ-nitawi-nitawâpêkinikêt kâh-kihtwâm isi ahpô kâ-nitawi-mâh-mwêskahcihât kapêyi.

kêkâ-mitâtahtwâw kîkâ-kî-itôtên kîspin awiyak kitimahihci

1. nîkân, kêhcinâho kiya êkwa kicawâsimisa kwayask ita ê-miywâyâyêk.
 - **kîspin sêmâk nânitaw ta-kî-mâyi-itôtakawiyân sêwêpita 911.**
 - oskêpitamâso tânisi kîka-ây-itôtên êkosi ây-ispayiki. kîspin kiwîkimâkan pê-isi-mâyi-itôtahki, êkosi anima pokw-îspîhk mâyi-itôtâwin kîkâ-kî-ispayin. poko ka-âyâyan anima tânisi kîka-ây-itôtên êkosi ây-ispayiki êkosi kîkâ-kî-papâsi-itôtân nitawêyihcihâtêki. kitâpâhta anima “tânisi kîka-ây-itôtên êkosi ây-ispayiki” ita anima “nâpêwak kâ-kitimahihcihik ohci otiskwêwimiwâwa kâ-sâkihithok” masinahikanêkinis, kîkâ-kî-kahtinên ita **www.familyviolence.alberta.ca**.
2. kiskêyihta êkamâ anima kiya kâ-kitimahiwêhk. kitimahiwêwin anima wiya kâ-kitimahiwêhk êkosi kâ-isi-isâyât.
3. kiskêyihta anima kitimahiwêwin ka-ahkami-ây-ispayin êkây kakwê-nakânamani.
4. wihtamaw awiyak kâ-isi-miyo-wîcêwat ê-kitimahikawiyân. nawasôn awiyak ka-tâpwêtâsk. kîmôc êkos îsi kanawêyihthamani ka-ati-ayiwâki-ispayin. êkây pômê.
5. miska kîkwây ayiwâk kâ-wihtamâsk kîko ôma kitimahiwêwin ita sâkihithowinihk. môy kipêyakokâpawin. kotakak ôki iskwêwak êkosi pê-ây-ispayiwak êkwa piyisk pê-sâkôcihtâwa êkwa kwayask pê-isi-pimâtisiwak. mâci-nâtonamani ita ka-wîcihikawiyân, kîkâ-nakiskawâwak ây-isiyiniwak ê-isi-nisitohtahkik kâ-ispayian.
6. miska kîkwây wîcihikowina ita ahpô cîki kâ-âyâyan. aêwêpita itahto-wâpan-tipahikan Family Violence Info Line sêwêpita ita **310-1818** ahpô kiyôkâta **www.familyviolence.alberta.ca** ayiwâk nohtê-kiskêyihthamani.
7. nâta kwayask wîcihitowin awiyak ohci êkosi kê-isi-atoskêt.
8. nâkatohkâtiso. kîkwây itôtamani ta-ohpikihtâyan kimiyaw, kimôsihtâwina, kimâmitonêyihcikan, kitâcahkom ka-wîcihikawin ta-sâpohtêyan ôma kâ-ayimâh êkwa kîkâ-kî-oskêpitamâson pimâtisiwin ê-miywâsik.
9. nitawi-wîtapamik kotakak kâ-miywâyâcîk. kiyâm kîspin êkây kaskihâtâwâwi ta-wîcihiskik sêmâk, wâsakam miyo-ây-isiyinihâk ayâyani ka-wihtamâkawin âtiht ây-isiyiniwak miywâyawak êkwa pê-miyo-wîcêwêwak kotakak. kîsta mîna êkosi kîkâ-kî-ispayin.

nâta wîcihitowin

kîspin kiya ahpô awiyak kâ-kiskêyimat pokw-îspîhk ta-mâyi-itôtât, sêwêpita 911. ka-wîcihikawiyân ita kâ-âyâyan ahpô ayiwâk nohtê-kiskêyihthamani, sêwêpita itahto-wâpan-tipahikan Family Violence Info Line ita **310-1818** ahpô kiyôkâta **www.familyviolence.alberta.ca**. Alberta Children and Youth Services wiyawâw kâ-nîkânîstahkik Alberta’s Prevention of Family Violence and Bullying Initiative.

¹ Statistics Canada (2006, October). *Measuring violence against women: Statistical trends 2006* (Catalogue No. 85-570-XIE). Ottawa, ON: Author. Retrieved from <http://www.statcan.ca/english/research/85-570-XIE/85-570-XIE2006001.pdf>

ayiwâk nohtê-kiskêyihthamani ôm ôma kâ-itasihkâtêk, kitâpâhta anima masinahikanêkinis Nâpêwak kâ-kitimahihcihik Iskwêwak ohci; kîkâ-kî-kahtinên ita **www.familyviolence.alberta.ca** ahpô sêwêpita **310-1818**, môy katâck ka-tipahikêhk ita Alberta.